

Zdravstveno stanje drveća u park šumi Kašteja

Opće zdravstveno stanje drveća u park šumi Kašteja nije zadovoljavajuće. Od ukupno pregledanog 3941 stabla utvrđeno je da je 2751 stablo zdravo dok je 962 stabala narušenog zdravstvenog stanja te je na njima potrebno provesti uzgojno tehničke mjere (u pravilu orezivanje suhih, opasnih i polomljenih grana). Za 228 stabala je utvrđeno da su lošeg zdravstvenog stanja te ih se preporuča ukloniti jer predstavljaju opasnost za korisnike i posjetitelje.

Stabla narušenog zdravstvenog stanja su označene žutom točkom na pridanku, dok su stabla predviđena za uklanjanje označena crvenom točkom.

Uzgojno tehničke mjere potrebno je provesti prema pravilima struke te je poželjno da izvođač radova bude osposobljen te da posjeduje licencu za njegovatelja stabala (Europaeen Tree Worker).

Uklanjanje biljaka je potrebno obaviti po pravilima struke vodeći posebnu pažnju o biljkama koje ostaju u park šumi. Ukoliko se obaranje ne može izvesti klasičnim načinom potrebno je uz pomoć platformi obaviti uklanjanje stabala. S obzirom da se radi o park šumi koja se intenzivno koristi poželjno je da se nakon uklanjanja stabala uklone i panjevi vađenjem ili grebanjem, ovisno o mogućnostima. Prilikom izvođenja svih radova potrebno je pridržavati se mjera zaštite radnika i radilišta. U nekim dijelovima park šume je sklop pregust, odnosno biljke su narasle i sada se međusobno bore za opstanak što nije poželjno u urbanim sredinama jer će neminovno doći do sušenja pojedinih biljaka koje se neće moći izboriti za svoj dio svjetla odnosno tla. Takve situacije treba izbjegavati i prilikom sadnje voditi brigu o potrebnom razmaku između biljaka kako bi biljke imale dovoljno prostora da razviju svoje nadzemne dijelove i pokažu svoju ljepotu zbog koje su i sađene.

U park šumi je utvrđena značajna pojava gljiva truležnica (*Phellinus pini* na alepskom boru) pa je s obzirom na veći broj ozljeda i na radove na uređenju krošanja koji predstoje potrebno je provoditi preventivne šumsko-higijenske mjere zaštite. Higijena same park šume je jedan od bitnih načina sprečavanja novih napada gljiva truležnica, kako na starim tako i novo posađenim stablima. Uklanjanje starih panjeva je bitna mjera, jer su oni izvor i spora i micelija gljiva. Uklanjanje suhih i trulih grana smanjuje i izvor zaraze i opasnost za korisnike i prolaznike. Premazivanje rana i čišćenje alata je također jedna od mjera higijene i sprečavanja širenja gljiva truležnica.

Osim za sprečavanje širenja gljiva truležnica provedba higijenskih mjera (sakupljanje lišća i otpalih grana, uklanjanje panjeva i suhih grana) ima pozitivan učinak i na druge negativne biotičke čimbenike. Ostale utvrđene biljne bolesti ne zahtijevaju provedbu posebnih mjera zaštite, no svakako je poželjno provoditi monitoring da ne bi došlo do naglog širenja pojedinih bolesti što bi moglo uzrokovati značajnije štete.

Monitoring je potrebno provoditi i s ciljem praćenja napada borovog četnjaka, kako bi se u slučaju jačeg napada na vrijeme provele mjere zaštite. S obzirom na činjenicu da se radi o park šumi koja ima značajan broj posjetitelja kroz cijelu godinu, ne preporučaju se kemijske mjere zaštite, već samo mehaničke tj. skidanje zapredaka.

S obzirom da je utvrđen značajan broj mehaničkih ozljeda na pridancima i deblima stabala potrebno je s ciljem sprječavanja negativnih antropogenih čimbenika konstantno provoditi edukaciju i nadzor nad korisnicima park šume.

S ciljem smanjenja utjecaja klimatskih promjena i potrebno je provoditi sve navedene mjere zaštite jer se samo vitalna i zdrava stabla mogu oduprijeti ekstremnih vremenskih pojavama koja se sve češće događaju.

Županić M. i sur.

Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko, 2016.